

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

A rendőr-kutya és alkalmazása.

Irta Witzelhuber Károly dr. cs. k. tanár.

Miután már Hildesheim, mint Európában az első város (Németország), kutyákat állított a nyilvános közbiztonsági közegek szolgálatába, tudvalevőleg Gross János tanárnak, egy az osztrák csendőrség 1896. évi évkönyvében megjelent cikke volt az, mely a rendőr-kutya iránt való érdeklődést szélesebb körökben felkeltette és terjedelmesebb kísérletekre szolgáltatott alkalmat.

Ezen cikk, valamint a «Die Polizei» (A rendőrség) című könyv által, melyben Laufer schwelmi rendőrbiztos a kutyákkal szerzett tapasztalatait közölte, az 1902. évben alapított «Egyesület a rendőr-kutyák fejlesztésére és alkalmazására» és a Gessbach által újonnan alapított időszakos lapok gondoskodtak arról, hogy az ügy többé el ne ejtessék. Az érdekelt tenyésztésszervezetek közbevetették magukat és az alkalmazott kutyák számával szaporodott azok eredményeinek száma is. Így a rendőr-kutya értékének elismerése lassan, de biztosan győzött és ma már nem szükséges bizonyítani, hogy egy jól idomított kutya mindig értékes, sőt sokszor pótolhatatlan segédeszköz a közbiztonsági és nyomozó szolgálatban. Németországban alkalmazása már régen általános; több mint 400 rendőri intézmény tart kutyákat; már az 1910. esztendőben 27,000 márkát állítottak be az állami költségvetésbe egy állami rendőr-kutya-tenyésztésszervezet létesítésére. Idomító tanfolyamokat is tartanak egyes vezető személyzet nevelése érdekében, mert — ez mindjárt megjegyzendő — a feladat megoldása nemcsak a kutya jószágától, hanem ép oly mértékben a vezető ügyességétől is függ. Németország, a honnan a dolog tulajdonképpen kiindult, buzgólólag hatott egész Európára. Svájc, Olaszország, Franciaország Belgium, sőt Oroszország is kutyákat alkalmaznak a biztossági és felderítő szolgálatban.

Nálunk és Ausztriában csak most kezdenek a rendőr-kutyanak tágabb teret engedni és terjesztését elősegíteni egyenesen a közjó érdekében áll.

A rendőr-kutya ne legyen igen nagy, hogy támadásán ne váljék túlvészélyessé és hogy a szükséges gyorsasággal és ügyességgel bírjon. Viharedztség, bátorság,

legélesebb érzékek, mindenekelőtt a legtökéletesebb orr, rendkívüli értelem és idomítási képesség a legfontosabb tulajdonságok, melyekkel a rendőr-kutyának bírni kell. Hogy csakis tisztafajú kutyák jöhetnek tekintetbe — magától értetődik. Eddig négy faj bizonyította be a rendőrszolgálatra való képességét: Az Airedale-Terrier, a mely mint hadi kutya is szokszoros alkalmazást lel, a német juhászkutya, a Dobermannpincs és a Rottweiler.

Hogy adott esetben ezen fajok melyikét illeti meg az elsőség, azt az izlés határozza meg.

Az egyes vérfajok között oly állatoknak adandó előny, melyeket a szolgálati tulajdonságokra való tekintettel különlegesen tenyésztettek. Az említett négy faj magában véve egynemű, külömbiséget a cselekvőképességben egyeni tehetségekre vezethetők vissza.

A rendőr-kutya tevékenységét legalább fővonásaiban a nagyközönségnek bemutatandó és szélesebb körben fejlesztendő a rendőr-kutyaügy iránti érdeklődést, az osztrák-magyar rendőr-kutya-egyesület (1911. évi június hó 17-én) a pozsonyi ügető-verseny-pályán nyilvános elővezetést és vizsgát tart rendőr-kutyákkal. A vizsgában a bel- és külföldnek egy nagy kutyasorozata fog résztvenni. Az élénk érdeklődés, melyet az ilyen elővezetés mindenütt kelt, könnyen megmagyarázható, ha meggondoljuk, hogy ez az egyetlen alkalom arra, hogy a rendőr-kutyákat valóban a munkánál látjuk és sokoldalú alkalmazhatóságukat megismerjük. De ez a mutatvány nem egyedüli célja az ily vizsgáknak; ezáltal lesz az anyag rendezve és a legjobb belőle a gyakorlati munkára s a tenyésztésre kiválasztva, s ez egyszersmind a gyakorlatnak egy becses iskolája.

Bemutatásra és vizsgázásra kerül: általános engedelmesség és úgynevezett szobaidomítás, parancsra «hozám!» jönni, lefeküdni; hangadás parancsszóra; póravezetés, a kutyanak pórázon és a nélkül mindig pontosan a vezető bal- vagy jobboldalán kell haladni és fordulatoknál stb. nem szabad ezen helyet elhagynia; egy tárgy megörzése és élelem elfogadásának megtagadása idegen közből; «Hordd!» akadályokon át is egész 1.5 méter magasságig; némely kutya 2.5 méter és nagyobb magasságokat is fog venni.

Azután idomítás az emberre: a kutyanak át kell

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerszerelője, az Oroskai és a szabadalmazott Rákóczi társulat főfelalója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltnék. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára. 6

STOWASSER JÁNOS

olcsón és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. hangszerszerelője, az Öntőház-utca 2.

kutatni egy épületet az ott elrejtett személyek felderítésére, a talált embert megugatni, a nélkül, hogy megbarapná, hogy a rejtekhelyet jelezze, míg a vezető oda jön; a menekvőt feltartóztatni; kísérés közben szökést, kísérletet, vagy a kísérő megtámadását megakadályozni és ezt szükség esetén megvédeni, a nélkül, hogy ettől ütés vagy lövés által visszariaszthatnák, sőt ez utóbbit lehetetlenné kell tennie azáltal, hogy a fegyveres kart a legkisebb mozdulatnál megragadja és lehuzza; végre a foglyot megőrizni. Harmadszor orrmunka: a vezető nyomát követni, idegen nyomot követni és elveszett tárgyat előhozni. Ehhez esatlakoznak egyéb gyakorlatok, mint azokat a gyakorlati biztonsági és nyomozó szolgálat alkalmilag megköveteli: híreket vinni, egy személyt többek közül kikeresni, miután az ezen személyhez tartozó valamely tárgyról szimatot vett stb., a mennyire ez egy gyakorlótéren bemutatható, esetleg további orrmunka is.

Elvárható, hogy ezen elővezetés bizonyítékát fogja szolgáltatni annak, hogy mennyire érdemes a rendőrkutyának a nyilvános szolgálatba való bevezetését előmozdítani. De itt az egyesek keveset tehetnek, csak egyesült erők végezhetnek nagyot.

Azér mindenkinek a legmelegebben ajánlható a belépés az «Osztrák-magyar rendőrkutya-egyesület»-be. Ez a hasznos egyesület céljával azt tűzte ki, hogy a rendőrkutyának hazánkban való általános behozatalát keresztül viszi azáltal, hogy nyilvános elővezetésekkel az általános érdeklődést az ügy iránt felkelti és a hatóságokat annak megnyerni igyekszik.

A Pozsonyban rendezendő rendőrkutya-elővezetés, a mint biztosan remélhető, ezen céljához egy jó darabbal közelebb hozza az egyesületet.

Telefon a közbiztonsági szolgálatban.

Irta Kenedi Nándor csendőrfőhadnagy.

Az emberi elmének számos, ma már nélkülözhetetlen találmányaival találkozunk úton-útfélen, melyeket a kereskedelem, az ipar, a tudomány és művészet iparkodott első sorban kihasználni és segítőtársává tenni.

E találmányok sokaságából természetesen csakhamar kiválasztotta segítőtársát ama nagy szervezet is, mely bízva van a lakosság életét, vagyonát veszélyeztető elemet figyelemmel kíséreni és azt ártalmatlanná tenni.

Eme fontos segítőtársáról, a telefonról óhajtok legyetmást elmondani és kimutatni azt, hogy ezen eszköz, melynek finom huzalai, az országot keresztül-kasul kifeszítve behálózák, mennyiben képezi munkát, illetve segítőtársunkat.

Két fél, két hatóság között gyors érintkezés régebben csak a távída segítségével volt lehetséges, mely azonban a lüktető és megváltozott életviszonyok között immár lassu lett. Ma már közvetlenül beszélünk azzal, kivel

dolgunk van, a távolság megszüntével ügyeink gyorsabb elintézését nyernek. Az eszmék tisztázása, a gondolatok kieserése, az intézkedések megtétele szobánkból néhány perc alatt elvégezhető.

Ebben a gyorsaságban találjuk meg mi csendőrök is azt a fontos segítőtársat, mely nélkül sok esetben a legnagyobb fáradság mellett sem lenne munkánk eredménye biztosítva.

Csak néhány esetet akarok röviden felsorolni, a melyből kitűnik, hogy mily számottevő segítőtársunk a távbeszélő.

A múlt év végén történt egyik örsön, hogy egy csendőr egy cigányt önvédelemből a kezeügyébe jutott falapáttal megütött, minek következtében a cigányt agyszélhűdés érte és meghalt. Az eset délelőtt fél 10 órakor történt és a járás útján a szakasznak jelentetett, hol d. e. háromnegyed 10 órakor már átvétetett. Miután előrelátható volt, hogy nemcsak a járásbeli, de a fél vármegye cigányai össze fognak futni, még pedig rövidesen, az örsnek megerősítése vált szükségessé. A megerősítés telefon útján történt és a szomszédos örsökről kirendelt hat fő délután egy órára már ott volt, jóval előbb, mint az ugyancsak minden oldalról odatóduló cigánysereg.

Egy automobil a községen végig haladva egy embert elütött és azt életveszélyes sérülésekkel a helyszínén hagyva, száguldvá rohant tovább. Az eset az örsön jelentve lett, mire az örsparancsnok a menetirányban levő örsöket telefonon felhívta, hogy az automobilt tartóztassák fel és az utasokat igazoltassák és kérdezzék ki. A 60 kilométer távolságban levő szélső örs már fél óra mulva jelentette, hogy az automobil utasai kik voltak és mit adtak elő az esetre vonatkozólag.

Múlt évi december hóban egy hat tagból álló cigány tolvajszövetkezet garázdálkodott, kisebb-nagyobb betöréseket követve el. A banda kézrekerítése egyedül a járőr által észszerűen igénybe vett vasuti telefon útján éretett el. Ugyanis a cigányok az örsállomás helyén is betörést követvén el, onnan az éj leple alatt ismeretlen irányba elmenekültek az őket üldöző járőr elől. A nyomon-üldözés, mert a menekülési irány bizonytalan volt, éjjel lehetetlennek látszott. A járőr a helyzetet átpillantva, helyesen akként gondolkodván, hogy többet észszel, mint erővel, nyomban a vasuti állomásra sietott és mindkét irányban az összes őrházakat értesítette, hogy kísérik figyelemmel a pályatestet, vajjon cigányok nem-e fognak megjelenni. Ugyanily értelemben felkérte a szomszédos állomások főnökeit is, hogy ha cigányok szándékoznak elutazni, tartóztassák azokat fel. A járőr a környéken tovább portyáztatva, néhány óra mulva ismét megjelent egy az imént felkért őrháznál és telefonon érintkezésbe lépett az örékkel. Ekkor jelentős értesülések birtokába jutott a cigányok menekülési iránya felől. Az irányt megtalálva, ugyancsak a vasuti telefon igénybe-

A legjobb órák, 47

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

vételével azon örsöt is értesítette, mely felé a cigányok menekültek, honnan járőr rendeltetvén ki, a cigányok közreszorítottak és ép abban a perczen fogattak el, midőn a lopott pénzen lovat, kocsit vásárolva, tovább állni igyekeztek. Ha csak 2—3 óra késedelem van, a cigányok aligha kerültek volna csendörkézre. Ezen nyomozásban tehát egyedül a telefon útján tett gyors intézkedések tették lehetővé a gyors eredményt.

De eltekintve az ilyen és elég gyakran előforduló esetektől, a mindennapi életben is egy csendőrnek annyi kérdezni, tudakozódni és értesíteni valója van, hogy bátran állíthatom: ma már egy örsön sem nélkülözhető a telefon, sőt az kiegészítő része a szolgáltatnak.

Míg egyrésztől a telefon fontosságát vázoltam, addig másrészt szükségesnek vélem, hogy azon szem előtt tartandó óvszabályokra is reámutassak, melyek bizonyos esetekben követendők.

A kit ismerünk és a kivel gyakran beszélünk, annak hangját a telefonon át megismerjük és így biztos tudatában vagyunk, hogy ki az, kivel beszélünk. De igen sok esetben idegen a beszélő, a kit hangjáról felismerni nem tudunk s ilyenkor a tévútra vezetés könnyen megy.

Csak például hozom fel, hogy egy nagy városban bányász lett már a tűzoltóság, a mentő-csapat valótlán vészhiynek telefonon való bejelentése által tévútra vezetve. Megtörtént a szerb mozgalom alatt, hogy egy élelmes hírlapíró a hid őrzésére kirendelt különítmény parancsnokát telefonhoz hívatta és magát egy magasabb parancsnoknak megnevezve, a hid őrzésére vonatkozó intézkedések felől tudakozódott. Másnap a szolgálati titok az összes ujságokban napvilágot látott, szerencsére nem hitelesen.

Az ilyen és hasonló felültetések ellen a védekezés könnyű. Az eljárás egyszerűen a következő. A telefonfelhívást, parancsot vagy értesítést átvéve, ha legkisebb gyanu is támad arra nézve, hogy illetékes tényezőtől ered-e az, a befejezett beszélgetés után 10—15 perc múlva azt a hatóságot, parancsnokságot vagy magánfelet felbivom és kérdés tárgyává teszem az előbb mondottakat. Ha már most az általam felhívott egyén megerősíti a korábban történt beszélgetést, úgy annak hitelessége felett nincs okom kételkedni.

Előfordulhat az is, hogy az örs telefonjelentéstételre utasított; de az örsparancsnoknak ismét aggálya támad a kérdező kilétét illetőleg és így a jelentést ha nyomban megteszi, ki van téve annak, hogy illetéktelen egyén szeréz olyan dolgokról tudomást, mely a szolgálat érdekében nem áll. Ily esetben a jelentést nem nyomban, hanem újabb felhívás után, pl. negyedóra múlva teszi meg.

Fontosabb beszélgetésekhez, ha annak szüksége látszik fennforogni, egy tanút is vehetünk magunk mellé, ki a készülék másik kagylóját tartja a füléhez.

Minden beszélgetésről, de különösen azokról, melyek alapján intézkedni kell, vagy pedig melyek jelentést vagy meghagyást tartalmaznak, kívánatos lenne, hogy egy naplószerű jegyzéket vezessünk. Ezen jegyzék irónnal felszerelve a telefon-készülék mellett kéznél lenne tartandó.

Czélyszerű és helyes dolog ezen jegyzékbe nemcsak az adott vagy vett parancsot szó szerint vagy kivonatilag bejegyezni, hanem a telefonbeszélgetés pontos idejét és azt is feltüntetni, hogy ki kivel beszélt? Pl. „N. főhadnagy szakaszparancsnok, január 20-án d. e. 10 óra 15 perczkor elrendeli, hogy S. csendőr szakaszkihallgatáshoz 21-ére útbaindittassék. Vette T. őrmester.”

Egy figyelmeztetéssel akarom soraimat lezárni:

Csak akkor telefonáljunk, ha arra szükség van, kicsinyes dolgokkal ne zaklassunk senkit, mert a telefonálás pénzbe kerül, s a kincstár minden, nem a szolgálat keretébe vágó beszélgetés díját behajtatja az illetőn.

Még egy pipa.

Irta: Argus.

Annyiféle pipa van a világon és egyféleből oly sok van a falusi szatócsboltban is, hogy szinte nevetségesnek tűnhetik fel, ha valaki egy pipát felmutatva, megkérdezi a kereskedőt, hogy azt a pipát ott vették-e. Bizonyára olybá veszi a kereskedő a kérdezőt, mint a ki gombostűt keresne egy székér szénában.

Nagyon kevés reménye lehet azonban annak a nyomozó csendőrnek, a ki az előbbjelzetek szerint gondolkozva, nevetségesnek tartaná megkísérelni egy talált és bűnjelként szereplő pipának honnan és ki által történt megvásárlását. Mert hát igaz, hogy pipája váltogatja és a körülmények is nagy befolyással lehetnek egy ily elhatározásra; de hogy egyes esetekben akár pipa legyen az a bűnjel, akár más tárgy, a honnan és ki által való megszerzésének eredményes kipuhatolását nem szabad a lehetetlenségek közé sorolni, annál kevésbbé, mert egy kis ügyesség és a mások jóakarata mellett, még az első tekintetre lehetetlenségnek látszó dolog is sikerülhet.

Természetes, hogy ezt az állítást nem lehet általánosítani s a régebbi, esetleg évek előtti vásárlásokra kiterjeszteni, bár arra is volt már eset, hogy egyik vagy másik selyemszoknyára vagy selyemkeszkenőre évek múltán is meg tudta mondani a falusi szatócs, hogy azt

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kisposton. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítás.

mikor és kinek adta el, sőt, mivel az ilyen drága portéka nem is szokott faluhelyen rohamosan fogyni, még az abból a fajtából való véget vagy darabot is felmutatta.

Ha pedig egy-két napos pipavásárlásról, sőt nagyobb-értékű és az emlékezetben jobban megmaradó tárgy vásárlásánál pár beti időről van is szó, biztos lehet benne a nyomozó csendőr, hogy annál a falusi szatócsnál, a ki naponta akár a tiz ujján megszámlálhatja a revőit, kipubathatja a vásárlás idejét és a vásárló kilétét, ha t. i. előbb a bizalmát megnyeri. Mert hát ez a fő mindenekelett.

Most azonban maradjunk meg a már többször említett pipánál, mert e közleményemben a főszerep a pipáé, még pedig egy debreczeni makrapipáé. Ez vezeti a járőrt nyomra s így általa lesz meg a tettes és a lopott holmi is.

Darányi Sándor ez. őrmester jászkarajenői őrsparancsnok előtt az 1910. évi november hó végén panaszt tett Pásztai Elek tanyai lakos, hogy előző éjjelen, zárt tyúk-óljáról ismeretlen tettes lefeszítette a lakatot s onnan két tyukot, egy pulykát, a fészerből pedig egy vasvillát és egy fűrész ellopott. Megkísérelte még a sertésólat is kibontani, de vagy nem bizott a bizók elhajtása sikerében vagy valaki megzavarta működésében, mert munkájával félbehagyott, sőt vagy izgatottságában vagy véletlenségből a pipáját is otthagya.

Még hozzá se foghatott a panaszolt ügy nyomozásához, mikor egy másik távolabb eső tanyáról való lakos is panaszt tett, hogy ugyancsak az említett éjjelen nyílt helyről négy tyukját és egy pulykáját ellopták.

Az egy időben s egymástól nem is nagy távolságra történt kétrendbeli baromfیلopásból batározottan következtethető volt, hogy egy kéz munkája lehet, csak éppen az volt a bökkenő, hogy a tettes a közsegből való-e vagy tanyai lakos.

Darányi őrmester az első helyen megtartott helyszíni szemlénél, a minék az akkori pár napi fagy miatt semmi eredménye nem lett, magához vette a visszamaradt pipát.

Egy hatálléres debreczeni veres pipa volt ez, a tőle elmaradhatatlan kétfálléres egyenes szárral. Teljesen új volt az egész készlet, még legfeljebb két pipa dohányt szivhatott ki belőle a volt tulajdonos. Bizonyosnak látszott tehát, hogy csak előző napon és valószínűleg Jászkarajenőn vette, mert a szomszédos községek mind oly távol vannak, hogy nem lehetett feltételezni, hogy a kevés értékű lopott holmiért oly messziről jött volna el a tettes.

Fogta hát az őrmester a pipát és azzal a szándékkal, hogy a helybeli 8-10 szatócsnál puhatholja ki annak tulajdonosát, sorba vette őket.

Már a harmadiknál járt s bár mindeniknél volt hasonló pipa garmadával, de egy se emlékezett rá, hogy két napon belül valakinek olyan készletet eladott volna. Az is lehetségesnek látszott különben, hogy csendőri nyomozásról lévén szó, a tanuságtételtől való óvakolás készítette az utóbbi kereskedőt a nemleges válaszra; mert mikor éppen továbbindulni akart az őrmester, megszólalt a kereskedőnek az üzletben volt leánykájája, hogy előző napon egy magas, barna, nagybajuszu ember vett tőlük egy hasonló pipát szárastól.

A kereskedő ugyan el akarta hallgattatni a gyereket, de midőn az, nem ismerve apja szándékát, erősítette,

hogy éppen az apja szolgálta ki a megjelölt vevőt, mégis megemerkelt magát a kereskedő és emlékezni kezdett a vevőre, sőt azt is meg tudta mondani, hogy nem Jászkarajenőre való az illető, hanem a közeli szomszédban lakik egy rokona s ahhoz szokott vidékről bejárni és a pipavásárlás után is ahhoz ment.

Ezen a nyomon haladva, csakhamar megállapította az őrmester az idegen kilétét Kakuk András kocseri tanyai lakos személyében és a rokonok is emlékeztek rá, hogy a felmutatotthoz hasonló új pipája volt náluklétekor s előadták, hogy tőlük előző napon a késő esti órákban távozott el.

Miután pedig nevezettnek a rokonok által megjelölt lakása éppen az utóbb panaszolt lopás színhelye iránába esett, bizonyosnak látszott, hogy ha ő lesz a pipa keresett tulajdonosa, az előbbi helyen elért eredményt keveselven, hazamenet közben ő követte el a másik lopást is.

Lóra ült tehát a járőr és felkereste Kakuk Andrást. Tagadott, mint a karikacsapás, úgy, hogy a járőr, miután udvarán a keresett tyukokat és pulykát a többi szárnyasok közt nem látta, a személyazonosság megállapítása céljából a szatócsba akarta elővezetni, mert azt is tagadta, hogy a pipa az övé lett volna és a szatócsnál járt volna.

Útnak is indította az őrmester, de a mint a ház zárt padlásfeljárója előtt elmentek és tyúklármát hallottak onnan, tekintettel arra, hogy a többi baromfi az udvaron volt, jónak látta az őrmester a padlást megtekinteni, ennél fogva visszahívtá nevezettet és bizalmi egyén előkerítése után átkutatták a padlást, hát egy pulyka bijával ott volt az összes keresett baromfi.

Erre aztán beismerte Kakuk András a lopások elkövetését s előadta a vasvillát és a fűrész is.

A bizók ellopását, amint beismerte, azért nem merte végrehajtani, mert egyedül lévén, nem bizott hozzá, hogy akadály nélkül el tudja hajtani és a hosszas úton teleplozéstól is tartott.

A kikérdezés során derült ki az is, hogy Kakuk András nem ujoncz e téren, mert büntetve is volt már.

A jászkarajenői őrsnek tehát nemcsak az volt az eredménye, hogy a tettest kiderítette s a lopott holmikat előkerítette, hanem az is, hogy felderített egy, a közbiztonságra veszélyes egyént s eme eredményével a tettesre nézve illetékes nagykörösi és a szomszédos újkécskei őrs figyelmét is felkeltette nevezett figyelemmel tartására. A mi hasonló esetekben nem megvetendő eredmény.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A posta történetéből.

A postaintézmény eredete a mesze ókorba nyúlik vissza. Nyomait a fejlettebb állami étellel bíró népeknél már megtaláljuk, bár hiánya a társadalmi élet kevésbé fejlett korában aligha volt érezhető. Inkább a fejedelmek érezték a posta szükségét, kiknek az ország egyik szélétől a másikig kellett kiterjeszteniök gondviselőiket, illetve hatalmukat. Azért a posta eredetét a fejedelmi udvarban kell keresnünk. Tényleg a posta első szervezetében nem is volt más, mint az uralkodó szolgálatában álló udvari intézmény.

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Régi várak és templomkastélyok. — 1. Katalin-bástya-torony Brassóban. — 2. Rógi várostorony Nagyszebenben. — 3. A medgyesi templom erőd északi-keleti tornya. — 4. Kilátás a rozsnyói várból a bározasági síkságra. — 5. A rozsnyói várkapu tornya.

A társadalmi élet magasabbfokú fejlettsége kellett abhoz, hogy a posta szükegét az állam minden tagja érezze. A fejlődést lassú volt. Felülről indult lefelé. Előbb az udvarhoz közelálló személyek tapasztalták annak bírányát a csak azután következett el az idő, midőn városok, testületek kezdettek saját céljaikra magánpostát szervezni. S még később következett be az az idő, midőn a posta a kereskedelmi élet mozgató tényezőjévé vált. Ma a posta nemcsak összekötő kapocs, közvetítő intézmény, hanem egyúttal nélkülözhetetlen tényezője az egész világ iparának és kereskedelmének is, a minek üdvös hatását az emberiség minden osztálya érzi.

Az ó-korban a postaszállítás legegyszerűbb neme a mai napig is létző gyalog-, lovas- és szekérposta volt. A régi kor emlékét egyes népek ma is őrzik. Jelenleg például Kbinában, Marokkóban gyalogküldöttet, Brit-Indiában gyorsfutókat, Perzsiában lovasokat, — Damaszkus és Bagdad között a tevéket, — Szibériában rónaszarvasat, — Brit-Indiában a nagyszűny postaküldemények közvetítésére elefántokat használnak.

A középkorban eleinte vásárookra utazó kereskedők, vándorló iparosok, idestova járó barátok, alkalmi küldöttek stb. közvetítették a levelezést. Változás csak a XIII. században áll be, midőn a fejlődő kereskedővárosok egymás között összeköttetést teremtettek. Ilyen volt a közismert „Hanza” szövetség Észak-Németországban. Hova-tovább érintkezés fejlődött ki a különböző országok egyetemei között is.

Az újkor kezdetén végbement világtörténeli mozgalmak kihatással voltak a postaintézmény fejlődésére és a rendszeres posták szervezésére is. Anglia-, Francia-, Porosz- és más országokban állami postát létesítettek. A példát Németország adja. Ott lett a posta legelőször használati intézménnyé. Alapítója Taxis Ferencz, a ki Miksa császárnak azon ajánlatot tette, hogy Bécsből Németországon keresztül egész Brüsszelig rendszeres postajáratot szervez, ha a császár ellenszolgálat gyanánt neki és utódainak a befolyó jövedelmet biztosítja. A császár az ajánlatot elfogadta s Taxis ennek alapján 1516-ban szervezte a Brüsszel—Bécs, majd később Tironon át Rómáig közlekedő postát. Jól szervezett kocsi-posták vitték a leveleket egyik városból a másikba, hol azoknak pontos továbbításáról fizetett postamesterek gondoskodtak. Milánóban a francia királyi posta keresztezte a fentebb említett fővonalat s közvetítette az Anglia felőli forgalmat. Így keletkezett az első nyugat-európai posta, mely rövid idő alatt annyira czélszerűnek bizonyult, hogy a Taxis-család e téren szerzett érdemei fejében görői rangra emeltetett.

Hazánkban a fejedelmek és később a királyok hírnököket, futárokat tartottak ilyenmő czélokra. A szükegés lovakról és a futárok élelmezéséről a régi szokáshoz híven maga a nép gondoskodott. Az első rendszeres postát III. Ferdinánd akarta meg ementeni a XVII. században, mikor az osztrák örökös tartományokban fennálló postákat a Paar-családnak adta át hűbérül. Az adománylevelben Magyarországra is kiterjedő jogot kapott, a melyet azonban itt érvényesíteni nem sikerült. Az egységes magyar postát egy századdal később III. Károly teremtette meg s hazánkban is épűgy, mint a külországokban, állami monopóliummá lett.

A XIX. század elején a posta ügyszólván mindenütt az állam tulajdona volt, melyet az kelloleg kiaknázni

igyekezett. A kiaknázás a díjtételeknél mutatkozott, hol nemcsak a levél súlya, hanem a távolság is mérvadó volt. E két tényező figyelembe vévése a szállításdírgaegységet eredményezte. Hogy halvány fogalmunk lebeessen a múlt és a jelen között, vegyünk egy gyakorlati példát. Még betven évvel ezelőtt, 1840 körül egy közönséges levéldíj Pestről Genfbe 96 fillérbe, Londonba 2 korona 40 fillérbe került. A tengerentúli országokba szóló levelek díjazása igen magas összegre rögött. Addig ma Németországba küldött levelezőlapot 10, a levelet 20, Európa többi országába pedig ngyanazokat 10 és 25 fillért vizik.

A díjmérséklés bebozatala mellett Angliában Hill-Rowland fejtett ki nagy igyekezetet. Hill az elő, ki a postát közérdekű intézménnyek tekintette s előterbe állította az állam egyoldalú financiális érdekeivel szemben. Az eszmék elterjedtek a kontinensen és megvetették alapját a mai egyes ges postaterületeknek.

Fellépésének eredménye a ma is szokásos levélbélyeg használata, mely az annyira szélaőséges díjazásokat csökkentette. A forgalombahozatala kezdetber megapasztotta a posta jövedelmét, idővel azonban a levélforgalom növekedése a hiányt nagyon is megtérítette. A levélforgalom emelkedését a delejes táviró használata nagyban elősegítette.

A forgalmi eszközöknek, gőzbajónak, vasutnak (1825) bevonása a kereskedelem szolgálatába a posta fejlődését még inkább elősegítette. A fejlesztés útjában azonban akadályok állottak, melyek között az elő helyen a postamonopólium s a viteldíjak még mindig meglévő különbsége említendő. A dolgon segíteni kellett. Az akadályok elhárítását, az egységes postaterület megteremtését, az országok batárát átszelő gőzkocsik sietteték. A posta egységesítése általános érdekű kérdéssé lett. Az egységes postaterület megvalósítása felé 1850-ben történt egy igen fontos lépés, amidőn Ausztria és Poroszország között létrejött egy közös posta-egyezmény.

Ezalatt az Egyesült-Államok kezdeményezésére Párisban postaértekezletet tartottak, melyen Európa legtöbb állama s a tengerentúliak némelyike is képviseltette magát. Az értekezlet tagjait a létrejövő postaszerveződések megkötésénél bizonyos egységes elvek irányították, bár a formális megegyezés még mindig késett.

A világposta-egyesület megvalósítására történő különböző irányú munkálkodás között Stefan, német postatanácsnoknak 1868-ban közzétett emlékirata érdemel említést. Az emlékirat egy, az összes művelt államokat felölelő postaegyesületet tervez, mely a levelek, nyomtatványok szállítására egységes tarifát és az ingyenes átszállítást biztosítaná.

A Stefan-féle emlékirat batása alatt jött össze 1874 szeptember 15-ikén a berni kongresszus, melyen Európa valamennyi államai, nemkülönben az Egyesült-Államok küldöttei is jelen voltak.

A berni kongresszus megegyezett abban, hogy a résztvevő államok a politikai határoktól függetlenül, a levélpostai küldemények szállítására egy postaterületet alkotnak. Ezen az alapon az egyesülethez tartozó országok minden külön megegyezés nélkül a megállapított tarifa és kezelési módokat mellett, mindenféle szabadon és biztosan küldbetik levélpostáikat.

A levélpostai küldemények átszállításának megtagadása nincs egy államnak se jogában, hanem köteles azokat késedelem nélkül továbbítani.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 120% árengedm. részesülnek. Arjagyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havirészletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

Régi várak. — Lóva vára (Baramogyó.)

A kongresszus az egységes postaterületre egységes díj-szabást állapított meg. A távolság díjazása megszűnt. Nagy általánosság után a szerződés megkülönböztetett nyomtatványt, levelet, levelezőlapot. 15 gr. súlyú levelek után 25 fillér, egyszerű levelezőlapok után pedig 10 fillér a szá litási díj. Ha azonban a levél az előírt súlynál többet nyom, azért valamivel több fizetendő. Németország ezúttal is kivétel maradt.

A szerződés értelmében az egyes államoktól beszedett díjak a beszedő országai maradnak. Ez szinte természetesen mondható.

A felvevő ország postaigazgatója azonban köteles a közvetítő országok igazgatóságának az átszállított küldemények összege után igen csekély díjat fizetni. E tekintetben külön megegyezés jö létre az államok között; a miben a levélforgalom évi átlaga az irányadó.

Ezen határozatok a nemzetközi postaegyesület fejlődését biztosították. Az intézmény életképességét eléggé bizonyítja az, hogy míg az alakuláskor 23 államot számított tagjai közé, ma úgyszólván az egész földet egyesíti körében. Az egyesület tette lebetöré azt, hogy ma csekély 10 fillér díj fejében Ausztráliába, Amerikába is elviszik levelezőlapjainkat.

A berni kongresszust 1878 és 1880-ban követte a párisi, melyen a pénz és a csomag szállítását kiterjesztették az egységes postaterületre. Az akkor hozott határozatokat módosították 1885-ben Lisszabonban tartott értekezleten, hol a külföldre feladható csomagok minimális, illetve maximális súlya 3 kg. helyett 5 kg-ban állapították meg. Ugyanez alkalommal rendezték az utánvételes összegek fizetését.

A mi monarchiéinkat e téren illeti, az a következőkben foglalható össze: 1889-ben egy újított osztrák-magyar egyezmény jött létre, melynek értelmében a monarchia területén belül egységes díjtarifákat állapították meg. A külfölddel való viszonyunkat is szabályozták. Hazánk is belépett az egységes postát stület szervezetébe s így azok fentemlített szabályai nálunk is érvényben vannak.

KÉPEINKHEZ.

Régi várak és templomkastélyok.

Hazánk történelmi emlékekben gazdag multját tárják az olvasó elé azok a képek, a melyeket a jelen századokig tartó kül- és belviszály harcainak eme romantikus emlékeit mindenütt megtaláljuk hazánkban, bármerre is utazunk. Ezek közé tartoznak a szászvárosok bástyatornyai és komor külsejű templomkastélyai is, melyek többnyire a XV. században, a törökök gyakori betörései elleni védelemre épültek. Legérdekesebbek közülök a medgyesi, brassói, nagyszebeni és rozsnyói erődítések. A medgyesi templomkastélyt azonban az utóbbi években annyira körülépítették házakkal, hogy ma már nem is lehet teljes egészében áttekinteni; Brassó város régi 32 tornyából és 7 bástyájából pedig már csak a Katalin-bástyát és néhány darab falrészét hagyott meg a város modern fejlődése. Nagyszeben már jobban megőrizte régi képét, mert a várost régebben körítő falból még három érdekes tornya áll fenn. Legjobb karban van mindezek közt a Brassó közelében emelkedő Rozsnyóvár, a mely legnagyobb parasztvára volt az akkori Erdélynek. Fekvésének nagyszerűsége folytán ma is

kedvelt kirándulólhely. Semmiben sem marad ezek mögött, sőt régebb időből való építésénél fogva talán még érdekesebb is a Bars megyében fekvő Léva vára. Eredeti építése még a régi idők homályába vész el. IV. Béla királyunk idejében már erősíteni kellett, de későbbi királyaink s különösen Róbert Károly is sokat javítottak és erősítették e várat, a mely hosszú századokig kulcsa volt a vidéknek. Falai alatt számtalan harcokat vívtak őseink törökkel, némettel és a Rákóczi-kor idejében is sok ostromot állott ki. Hosszú ideig a Lévai nemzetség uralta e várat, majd Balassa Menyhért rablólovag kezére jutott. Ettől I. Ferdinánd király vette el és Dobó Istvánnak, a későbbi egri hősnek ajándékozta. A mai embert ugyan már alig érdeklik ezek a történelmi érdekességek, inkább bebarangolják a világot. Pedig bőséges szórakozást és lelki örömet találhatna, régi emlékeink felkeresésével, itthon, a hazai földön is.

HIREK.

Adományok: A létesítendő csendőrségi internátus javára legújabbán a következő adományokat nyugtáztuk: Szócs Mihály ezredestől 100, Bariss Arpád őrnagytól 2, Pap Sándor résztől lakostól 15, a gátaljai őrstől 25, és a segesvári szárny legénysége által 1911 február hó 8-án rendezett táncmulatság jövedelme gyanánt 83 korona 32 fillért. Az eddig befolyt adományok összege 23,302 korona és 40 fillér.

Az osztrák-magyar rendőr-kutya-egyesület értesítése szerint a pozsonyi nemzetközi rendőr-kutya vizsga, nem mint eredetileg tervezve volt június hó 4-én, hanem június hó 17-én fog megtartatni. A csendőrlégénységi egység belépődíjat nem fizetnek és esetleges elszállásolást a csendőrségi laktanyában nyernek.

Ellenszegülések: Pityi József, krassószörény-megyei bozovicsi őrsbeli csendőr, szolgálaton kívül, Kuricza Ádám dalbosfalvai ellenszegülő ellen 1911 május hó 11-én délután 1 órakor Dalbosfalva községben utóbbinak halálával végződött szuronyfegyvert, Németh János, temesmegyei fehértemplomi őrsbeli, rendes szolgálatban álló csendőr pedig Zlatár Milán és Jovanovics Ljuba orvadászok ellen 1911 május hó 4-én délután 8 órakor, Körtéd község határában, eredmény nélkül löfegyvert, végül Császár Gyula zalaegerszegi őrsbeli, rendes szolgálatba kivezényelt csendőr, Zalabesnyő község szélén, három ismeretlen kőborzsigány ellen, ismeretlen eredménnyel 1911 május hó 9-én délelőtt 1/2 1 órakor ugyancsak löfegyvert használt.

Egy megszökött börtönfegyencz kézrekerítése. Komáromi Gábor, a pest-pilis-solt-kiskunmegyei Harta községben fekvő kir. közvetítő intézetben letartóztatásban volt fegyencz 1911 május hó 2-án délután nyolcz órakor, forgópisztolylyal és vadászfegyverrel felfegyverzetten megszökött. Az üldözésre kivezényelt járőrök közül Fekete Ferencz solti őrsbeli csendőr nevezettet feltalálta s visszakísértetése végett elfogni akarta, minek azonban a fegyencz ellenszegült. A csendőr, az ellenszegülőt egy eredménytelen löfegyverhasználat után elfogta és őt a közvetítő intézetnek átadta.

Tűzesetek. A komárommegyei Izza községben 1911 április hó 29-én délután 1/2 3 órakor gondatlanság folytán tűz ütött ki, minek következtében 34 lakóház lett melléképületekkel együtt a tűz martaléka. A fékevesztött elem az elhamvasztott épületek, gazdasági eszközök,

Schwáb József műorás és ékszerész
Szabadka, Fő-tér. ::

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri akar vásárolni, úgy készpénz mint részlete, forduljon olyan üzlethez, amely rövid 1—2 év alatt kizárólag csak a csendőrségtől 120 elismerő levélben részesült, ezen elismerést csak azért értük el, mivel a saját kezéből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 percet különbözhet. Kerem sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától fejjebb.

ruhanemükben és háziállatokban 93,000 korona kárt okozott, melynek azonban biztosítás révén nagyobbik része megtérül. — Méreteiben ugyan nem oly nagy, de a lakosságot mélyebben sújtott tüzvész dühöngött 1911 május hó 10-én délután négy órától kezdődőleg a zemplénmegyei Nagyruszka községben, a bol hat lakóház, két iskola és egy kamara égett le 10,000 korona kárértékben, mely épületek közül biztosítva semmi sem volt. Emberélet egyik helyen sem forgott veszélyben.

Kérelem. Dobos József, a szilágymegyei alsóegregyi őrsön állomásozó ez. őrmester kéri a marostordamegyei Székelykál községben született és az orsovai szárny állományához tartozó Dobos István esendőrt, hogy állomáshelyét vele mielőbb tudassa.

A fürdők könyve. Hazai fürdőinket ismertető irodalmi termékekben mindezekig igen szegényesen voltunk ellátva. A mi van, az is selejtes régi csapásokon haladó átlagmunka. Annyival szivesebben kell megemlékeznünk a Magyar Fürdőkataloz előttünk fekvő hatodik kiadásáról, a melynek gondos és lelkiismeretes munkával megszerkesztett helyő tartalma a legszebb harmoniában egyesül a mű külső technikai kiállításával. Szerkesztője: Erdős József, valóban dicséretes és ügyes munkát végzett, a midőn szakavatott tollal összeállított a hazai fürdőhelyekről, nyaralótelepekről, szanatóriumokról, vizgyógyintézetekről és ásványvizekről minden fontos és szükséges tudnivalót olyan modern és szabatos formában, a minőt csak ritkán van alkalmunk tapasztalni. Röviden szólva: a mű határozott nyeresége fürdőirodalmunknak, olyan, a mit nyugodt lelkiismerettel ajánlhatunk mindazon érdekelt körök figyelmébe, a kiknek hivatásuk pangó hazai fürdőügyünket előbbre segíteni s ezzel egy állandóan hangoztatott panaszt orvosolni. A pompás és hézagpótló diszmunka stíluszerűen be van kötve és Engländer és Társa tatabányai nyomdatulajdonosok sajtói alól került ki. A szokatlanul tisztes kiállítású vaskos kötet a vasúti és hajófülkékben, szállodákban, orvosoknál, fogorvosoknál, kávéházakban, egyesületekben és pensiókban lett elhelyezve, de külön is a nagyközönség rendelkezésére áll. A fürdőző közönség önmagának tesz hasznos szolgálatot ezen kitünően összeállított és mindent felölelő munka átolvasásával. Megrendelhető: a Magyar Fürdőkataloz kiadóhivatalában, Budapest, VI. Eötvös-utca 36.

KÜLÖNFÉLÉK.

Különös oroszánfogás. Nem mindennapi oroszánvadászatról ad hírt egy londoni ujság. Seindia gwaliori maharadzsza nemrég néhány afrikai oroszánt vitetett országába, mert ott az oroszánok kifogytak. A fenevadakat először ketreczekben tartották, később azonban szabadon bocsátották őket. De nem lehetett őket szabadon hagyni, mert a nyájokban nagy pusztításokat vittek véghez, sőt igen rövid idő alatt 29 benszülöttet is felfaltak. A maharadzsza tehát megparancsolta, hogy az állatokat fogják el, és zárják ismét ketreczeikbe. A kiküldött oroszánvadászok egy kis kunyhóban békésen megtelepedve találták az oroszánokat. Erre a kunyhó körül gyorsan nagy barrikádót emeltek és a barrikádról lasszóval próbálták elfogni az oroszánokat. Tízennégy napi ostrom után azonban meggyőződtek e vadászati módszer helytelenségéről és egy ötletről kifolyólag a

következő módszerhez folyamodtak: A barrikád körül a földön több ezer iv enyves légyapírozt terítettek le és azután lerombolták a barrikádót. Számításuk helyesnek bizonyult. Az enyves légyapíros ráragadt az oroszánok mancsaira és akadályozta őket a járásban. Az állatok elfogatása és ketreczbe terelése azután már nem okozott nehézségeket. Az oroszánvadászat e módja ugyan némileg Münchhausen báró kalandjaira emlékeztet, de nem tartozik éppen a lehetetlenségek közé, az «Evening Standard» pedig mint valóban megtörténtet adja elő az esetet.

A kendőzés. A kendőzés szokása már több ezer éves és úgy a kulturnemzetek, mint a vad népek között egyaránt el van terjedve. Hogy mióta használnak az emberek arcfestéket, azt pontosan megállapítani kissé bonyolult dolog lenne, mert eredete valószínűleg még a történelem előtti korba nyúlik vissza. Sok helyen, a hol ősemberek maradványaira akadtak, színes földdarabkákat is találtak, a miből arra következtethetünk hogy már az ősemberek is használtak egyes festékeket szépítőszerekként. A régi Görögországban és Rómában a kendőzés már olyan elterjedt volt, hogy külön iparág foglalkozott csupán a szereket tartalmazó kazetták készítésével. Ebből kitűnik, hogy a kendőzés szokása akkor már meglehetősen hosszú fejlődési múlttal bírhatott, a mit azonkívül még az is bizonyít, hogy már a legrégebb történetírók is említést tesznek róla. Herodotos azt írja, hogy az aethiopiaiak, a mikor harczba mennek, befestik testüket, hogy az ellenséget megfélemlítsék. Skócia őslakóit a rómaiak «piktus»-oknak (festett embereknek) nevezték el, mert testüket festették és valószínűleg hasonló okból kapták a gall pictavusok is a «pictavus» nevet. A régi germánok is kendőzték testüket, mint az Tacitus műveiből kitűnik. A biblia is sok adatot szolgáltatott arra nézve, hogy a kendőzés szokását már a legrégebbi korban is ismerték. A régi zsidóknál a kendőzés még külön tekintélynek is örvendett, mert különben Jób nem adott volna egyik leányának olyan nevet, a mely fordításban körülbelül a «festék-tégely» szóval lenne visszaadható. Hogy Zion leányai többek között a körmeiket is festették, azt a biblia számos kitétele bizonyítja. A legismertebb ókori példa Isebel királynő esete, a ki különös gonddal kendőzi magát, mielőtt Jehu király előtt mutatkozik. A varázs-szer azonban ebben az esetben nem hatott, mert a fiatal király Isebelt egyszerűen kidobatta az ablakon. A középkorban, úgy látszik, nem volt divatban a kendőzés, mert akkor Columbus nem csodálkozott volna olyan nagyon azon, hogy az ujjannan felfedezett földrészlakói arczukat és testüket festik. Csak a XVIII-ik században terjedt el ismét a kendőzés szokása olyannyira, hogy például Josepbine császárné csupán pirositóra évenként közel 4000 frankot költött.

Megfordított világ. Amerikában mozgalom indult meg a minap avégből, hogy véget vessenek annak az ósdi szokásnak, a mely szerint a férfiak kérik meg a nőknek a kezét. Nem akadt senki, a ki sikert jósolt volna a mozgalomnak, pedig, a mint Samuel Rudy, cantoni agglegény esete igazolja, éppen nem vágta túlnagy fába a fejszéjüket a mozgalom megindítóit. Ez a Samuel Rudy nemrég ünnepelte 86-ik születésnapját, tehát nem mondható valami fiatal legénynek. Az öreg legény mégér vagy 200,000 dollárt a rokonsága e miatt szívesen állná már körül a koporsóját. Rudynak azonban

ÉLELMISZEREKET

legjuttanyosabban szállít : : : :

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZENA-TÉR 1. SZAM.

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. esendőség és a cs. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

eszeágában sincs megbalni, sőt most akar élni. A pénzt szórja, különösen ba valami szemrevaló leány társaságában van. Rokonait úgy megijesztette könnyelmű költekezésével, bogy — örökségüket féltve — gondnokság alá akarták helyeztetni, az állítván, bogy Samu bácsi bülye. Az eset és a bíróság tárgyalás nagy feltűnést keltett, nem azért, mert a bíróság, a rokonok minden tiltakozása daczára épelméjűnek nyilvánította Rudyt, hanem leginkább azért, mert az agglegény új végrendeletet csinált a tárgyalás után és 1000—1000 dollárt hagyományozott a Stark megye törvényszékén alkalmazotti tizenkét gép és gyorsíró kisasszonynak, akik nagyon sokat évelődtek vele ügye tárgyalásának folyamán. Ezt s végrendelezési birt megvitte a táviró Amerika minden részébe s most ezrével hoz a posta leveleket a hivatalosan épelméjű agglegénynek, a melyekben különböző életkoru leányok a kezüket ajánlják föl neki. Persze Samuel Rudyt nem tudják elcsábítani. Fél az öreg legény, bogy a törvényszék visszavonja kedvező véleményét, ha ilyen bolondságot csinálna, vagyis ha kiszemelne egyet a sok csinos fruska közül.

Az indiánok szeme. Az egész világ az indiánokat tartja a föld legjobb látóképeségű balandóinak. Így ismertük meg őket azokban a szép ifjúsági regényekben, a melyekben rézbőrűek szerepelnek, de így ismeretik őket a néprajzi könyvek is. Pedig ma már nem felel meg az igazságnak ez az állítás. Ezt mondja dr. Wyman amerikai orvos, a ki szaktekintély ebben a kérdésben, mert évek óta indiánok közt lakik, a Sac és Fox indián törzsek rezervációjában. Dr. Wyman szerint az ilyen jelzők, mint «saszemű» vagy «solyomszemű», nem vonatkozathatók az indián látóképeségére, hanem csak vad tekintetere. Ez a vad tűz se minden indián szemében ég. Vannak olyan törzsek, a melyek tagjainak fénytelenebb a szemük, mint sok fehéreké. Általában azonban a legtöbb indián rendkívül szűrés tekintetű. Valamikor tényleg jó szemük volt a rézbőrűeknek. A mióta azonban rabságban élnek, egyre gyöngül a látóképeségük. Négy évvel ezelőtt a trachoma vagy egyiptomi szembetegség is föllépett közöttük s az indián rezervációkban működő szövetségi szemorvosok minden igyekezete daczára egyre veszedelmesebben terjed. Ma már — a hivatalos kimutatás szerint — az indiánok hatvanöt százaléka trachomás. Ez a veszedelmes betegség már nemcsak a legtöbb felnőtt, de még sok ötéves gyermek szemét is megtámadta. A trachoma gyöngíti a szem látóképeségét és igen gyakran teljes vakóságra vezet. Az öregebb indiánok majdnem valamennyien vakok vagy vakulófélben vannak. A szembajos szülők gyermekeinek a szemén természetesen meglátszik a betegség pusztítása. Az ilyen gyermekek szeme sokkal gyöngélibb, mint az egészséges szülők gyermekeié.

Egy nevezetes gyűrű eladása. Londonban legközelebb elfogják adni árverésen azt a történelmi nevezetességű gyűrűt, a melyet Erzsébet angol királynő adott kegyencének, gróf Essexnek. Azzal az ígérettel adta neki ezt a gyűrűt, bogy bármiképen forduljon a gróf helyzete, a legnagyobb bajból is kiment a királynő baltalma, ba ezt a gyűrűt előmutatja. Mikor aztán gróf Essexet balálra itélték, a gyűrűt átadta Nottingham grófnőnek. A grófnő azonban megtartotta a gyűrűt és nem

adta a királynőnek. Erzsébet szívesen mentette volna meg volt kegyencét, de a saját maga szándékos megsértését látta abban, bogy a gróf nem küldi el a gyűrűt. Végrebajtatta tehát a balálos ítéletet leglelkesebb bívén. Nottingham grófnő csak a balálos ágyán vallotta meg a gyűrű eltulajdonítását. A gyűrű hosszas vándorlás után lord Thymes birtokába került, a ki most elárverezteti.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Csáktornya T. D. Czégekkel e rovatban elvből nem ajánlunk s azok megbizhatóságáról nem nyilatkozhatunk.

1869 = 18. Az 5-ik. Legközelebb.

F. J. 1. A pótdijra igénye van; kérelmét szolgálattal úton adja elő. 2. A polgári államezolgálatban töltött ideje a nyugdíj vagy végkielégítés kiszabásánál beszámíttatik.

5555. 1. A Pótlék XIV. fejezet 5. pont 2-ik bekezdése a csendőrökre nem vonatkozhatik. 2. A 240 óra szolgálatba a belszolgálatban teljesített órák száma is beszámít. 3. Nézetünk szerint nem. 4. A Pótlék XV. fejezet. 2. bekezdése világosan intézkedik. A közzagzátkodásnak részese nem lehet.

1879. 1. Forduljon kérdésével előljáró szakaszarancsnokához. 2. Nem. Elviheti, ha a nőtlének beleegyeznek s ha a nő az előfizetéshez hozzájárul. 3. Olvassa el az 1908. évi 52. számú lapunkban megjelent szerkesztői üzeneteket. 4. Nem esik a btk. 336. §-a alá, mert nem bemászás útján jutott oda. Olyan, mint ha más nyílt helyről követte volna el a lopást. 5. A kerítés magassága nincs meghatározva. Olyan magasnak kell lennie, hogy csak bizonyos nehézséggel lehessen rajta áthatolni. Egy 1-2 m. magas kerítésen való átmászást a Kuria egy esetben nem minősítette a 336. § szerint 6. Kérdése nem világos. A haszonélvezet nincs befolyással a lopás minősítésére. Ki vágta ki a fát? a haszonélvező, vagy más valaki? 7. A körülményekhez képest esetleg magánlakaértést. 8. Népies neve itt nem közölhető; ki testét áruba bocsájtja. 9. Hivatalból üldözendő. (Btk. 113. §.) 10. Közönséges lopás (vétség). 11. A közzagzátkodás az előfizetési díjat fizetni nem köteles, azt az illető a sajátjából fizeti, ha pedig szolgálattaljesítés közben és a szolgálathoz kifizetőleg — tehát nem önhibájából — sérült meg, az összes költségek a kincstárt terbelik. Lásd Illetékesab. 45. §. 4. p.

Eperjesi űrs. Egyes vidékeken a lakodalmaknál szokásos menyasszonymosdatásra vonatkozik. Az 1897. évi Belügyi Közönyben.

1881. 1. Leszerelés után igen, különben nem. 2. Kincstár szerzi be. 3. Nem.

K. 32. Könyvjegyzéket küldünk önnek a Franklin-Társulat útján. A kértett művek szerzőjét kérjük velünk közölni.

V. I. cz. űrm. «Nyomozásoknál követendő eljárás és czigánybanda garázdálkodásai» című közleménye semmi újat sem tartalmaz és bár nem is túlságosan terjedelmes, mégis mire a végére ért, egyik helyen a Rendőri Közönyben való közönytétést véli helyesnek s daczára ennek Kolompár Farkast a Csendőrségi Lapok útján köröztetné? Nem alkalmas a közlésre.

<p>Csusz, köszvény, reuma idegfej fájás, hűlés, idegbaj, mindennemű csontbántalmak ellen kifejtő hatásnak bí- zonyult szer</p>	<p>AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS</p>	<p>Az ár es 45 l. postaköltség beküldése után vagy után- vétel küldve</p> <p>Szente Lajos gyógysz. Budapest, Damjanich-utca 2.</p>
<p>Ezrekre menő bálmintok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatás van. Velődi csak állam kapható Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.</p>		

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. V. számú csendőrkerület balassagyarmati szárnyának egegi őrsé, 1911 május 1-ével Felsőszemerédre helyeztetett át.

Különítmény felállítás.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület soproni szárnyának területén, Balfon, 1911 május 1-ével egy két főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1910. évi április hó 25-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

tordai Sándor László őrnagy, a budapesti III. számú csendőrkerület másodtörzstisztje, basonló minőségben a kolozsvári I. számú csendőrkerülethez áthelyeztessék.

Okiratilag megdicsértetett:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Németh Albert VI. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, egy rejtélyes gyermekgyilkossági esetnek szakértelemmel és fáradhatlan buzgalommal bevezetett erélyes nyomozás utáni kiderítése és a tettes elfogásáért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Mihu Péter ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálatban hosszabb időn át, minden alkalommal fáradtságot nem ismerő kitarással, lankadatlan buzgalommal és szorgalommal teljesített szolgálatáért, jelesen pedig Beringye Juon lunkaszpirei lakos sérelmére 1905. évben elkövetett emberölés tettesének hét napig tartó fáradtságos nyomozás során történt kiderítéseért, valamint őrsének mindenkori rendbentartásáért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért;

Takó Sándor ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálatban hosszabb időn át minden alkalommal fáradtságot nem ismerő kitarással, lankadatlan buzgalommal és szorgalommal teljesített szolgálatáért, jelesen pedig Fobér András orosházi lakos sérelmére 1904. es Fodor László bélfenyéri lakos sérelmére 1904. es Gárra János lunkaszpirei lakos sérelmére 1909. évben elkövetett rablógyilkosság, illetve gyilkosságok tettesének fáradtságos

nyomozás során történt kiderítéseért, továbbá őrsének mindenkori rendbentartásáért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért;

Megyeri Imre csendőr ez. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálatban hosszabb időn át, minden alkalommal fáradtságot nem ismerő kitarással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel teljesített szolgálatáért;

Süteo Antal, Sándor Gábor őrsvezető ez. őrmesterek, Szürös László csendőr ez. őrsvezető, Barna Imre és Farkas István csendőr, mivel a békésszentandrás-i takarékpénztár kárára 1910. évi márczius hó 5-én elkövetett 14,780 korona kárértékű betörés lopás tettesének fáradtságos nyomozás során történt kiderítésénél, továbbá ugyanez alkalommal kiderített 40 bűncselekményt elkövetett bünszövetkezet leleplezésénél a nyomozást vezető járásparancsuokat nagy kitarással és ügyességgel támogatták, miáltal az ezen bűncselekmények kiderítése, a 16 tettes elfogása és a 14,800 korona kár biztosításában tevékeny részük volt.

Előléptettek:

1910 december 22-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Szekeres Boldizsár őrsvezető;

1911 május 1-ével:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Tóth Gyula hadapród, csendőr ez. őrmester;
a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Réthi György őrsvezető;
a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Szöcs Gábor, Szabó Ignác és Barabás Izsák őrsvezetők, őrsvezető ez. őrmesterekké; továbbá
a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Horváth Ferencz X., Réthi György, Pap János, Bögi Ignac, Csapó János és Hatvani János ez. őrsvezetők, őrsvezetőkké; továbbá

az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:
a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Morár Demeter csendőr;
a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Ékes Sándor csendőr;
a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Tüzes András, Szabó Mátyás és Deák Sándor csendőrök; végül

1911 május 6-ával:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Lukács Ignác, Kardos László, Bándi Benjamin, Benedek Lajos, Santus Gergely, Hanis Illés, Sóra Illés, Nagy László, Bia Gergely, Szántó József, Darabán Tivadar, Becze Illés és Földvári Aurél csendőrök, csendőr ez. őrsvezetőkké.

Grammofon Ujság

ezimmal most jelent meg az első magyar grammofon szaklap Akik címüket a kiadó-bivatalba (Budapest 155 Hímező-utca 5. szám) bejelentik, fél évig ingyen kapják ezt a pompás illusztrált érdekes ujságot.

Katonai szolgálati jel:

allobolyi Rákossy Gyula, a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokságnál létszámon felül vezetett százados, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének segédtisztje, 1911 október hó 1-ével a III. osztályú tiszti katonai szolgálati jellel láttatik el.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Molnár László, Ábrahám Damó, Horváth Lajos, Vámosi József, Tóth György, Steinmacher János, Zsizsek János, Milei László István, Tavasz Péter, Stári Lajos, Czinki József, Vizi János, Szép János, Nagy Péter I., Juhász József, Péterfi János és Szarka Mihály csendőrök; továbbá

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Fekete Zoltán és Miksán Sándor csendőrök.

Névváltoztatás:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Gaesó Imre csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 évi 107,309/VI-a. számalatt kelt engedélye alapján vezetéknevét «Gyula»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Burghardt Jakab csendőr ez. őrsvezető, Siegelsteibe Annával, 1911 április 24-én, Kisjécsán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Csöke János törzsőrmester, Takács Erzsébettel 1911 április 29-én, Hosszupályiban.

Válka Pál ez. őrsvezető, Taubner Máriaival, 1911 április 18-án, Ófuton.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Bujtor Károly ez. őrsvezető, Róth Annával, 1911 április 22-én, Lovasberényben.

Csiszár István ez. őrsvezető, Tóth Veronával 1911 április 22-én, Sásdon.

Cziráki István ez. őrsvezető, Szabó Máriaival, 1911 április 19-én, Zalaegerszeget.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Kész József ez. őrsvezető, Komsia Ilonával, 1911 április 24-én, Hersényben.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Gábosi Benjamin járásőrmester, Gábosi Bertával, 1911 márczius hó 20-án, Élesden.

Vajdics György őrsvezető ez. őrmester, Sölyom Idával 1911 márczius hó 15-én, Papsfalván.

Szoboszlai Dániel ez. őrsvezető, Jánosi Erzsébettel, 1911. márczius hó 9-én, Nagygejőcön.

PÁLYAZATOK.

Egy irtóki állás a miskolci kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Telekkönyvi vizsga. Négy középiskolai osztály. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1911 június 6-ig.

Egy irtóki állás a margittai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyvárad kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi június hó 6-ig.

Egy irtóki állás a salgótarjáni kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a balassagyarmati kir. törvényszék elnökéhez 1911 június 6-ig.

A valódi híres 200 éves

Pozsonyi Seehofer növény-balzsam

elismert legjobb és legrégebb házi szer. Kítűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állottak elő, n. m. emésztési zavarok, májbaj, bélrenyheség, kólika, agyvérzés, vészegénység, aranyér s hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkatrészekből készült szer hatása kifogástalan és a testre jótékony, enyhe. Számtalan elismerő levél bizonyítja a Pozsonyi Seehofer növény-balzsam jószágát, melynek valódiságát a kék csomagolás és az itt látható vörösrák védjegy bizonyítja. Ügyeljünk a «Földes» aláírásra. Mindenütt kapható, a hol nincs raktáron, rendeljük a :: ::

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK, gyógyszerárú, POZSONY, MIHÁLY-UTCZA 49.

1 üveg ára 70 fillér. Utánvétellel 6 üveg 4 K 60 fill.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Belügyminiszter ur által elrendelt új mintájú erkölcsi és vagyoni
bizonyítvány raktárunkon már kapható.